

Norsk Folkehjelp
Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

Olje for utvikling i Sør-Sudan
Industri Energi
Statusrapport 2022

TUSEN TAKK FOR SOLIDARITETSSAMARBEIDET!

Norsk Folkehjelps visjon er *Solidaritet i praksis*. Å ha en samarbeidspartner som Industri Energi, som bygger på de samme verdiene som oss, er viktig for å kunne nå de målene vi setter oss.

Gjennom vår nye samarbeidsavtale (2022–2024) bidrar forbundet til vårt Norad-støttede sivilsamfunnsarbeid i Sør-Sudan. Som en del av det grønne skiftet legger Norad ned *Olje for utvikling*-programmet som forbundet har støttet tidligere. Men samtidig vil noen av våre partnere som har vært med i programmet nå bli del av sivilsamfunnsprogrammet. Forbundets økonomiske støtte vil dermed fortsatt gå til partnerorganisasjoner som arbeider for rettigheter innenfor oljeindustrien, og for bærekraftige lokalsamfunn.

Vi er svært glad for at Industri Energi har forlenget dette samarbeidet ut 2024 og økt den langsiktige støtten. Olje står for mesteparten av inntektene i Sør-

Sudan, men det er lite av pengene som kommer befolkningen til gode. For våre partnerorganisasjoner er det avgjørende å vite at de har et forbund i ryggen som organiserer oljearbeidere i Norge, og som her hjemme også arbeider for en rettferdig fordeling av oljeinntektene.

Norsk Folkehjelps overordnede mål i Sør-Sudan er å redde og beskytte liv, og bidra til fred, stabilitet og utvikling. Våre partnere i sivilsamfunnsprogrammet arbeider for at myndighetene skal dele oljepengene med lokalbefolkningen, og at lokalsamfunnet skal få være med på å bestemme hvordan pengene skal brukes. I tillegg jobber de med å dokumentere og rapportere om forurensning fra oljeproduksjonen.

Vi har i de siste årene sett at det er oppnådd noen viktige seirer i arbeidet Industri Energi støtter og som vi skal bygge videre på i årene som kommer.

I tillegg har forbundet med sine

klubber og medlemmer bidratt med økonomisk støtte til andre av våre prosjekter, og vi vil gi en ekstra stor takk for støtten til Ukraina.

Vi takker Industri Energi for solidariteten og engasjementet, og ser fram til videre samarbeid.

Henriette Killi Westhrin

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær mine- og eksplosivrydding og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 200 medlemmer i Norge, og 2300 ansatte i 40 land.

NORSK FOLKEHJELP I SØR-SUDAN

Norsk Folkehjelp har vært til stede i Sør-Sudan siden 1986 da vi startet med humanitær assistanse. De siste 16 årene har Sør-Sudan gått fra konflikt til forhandlinger med Sudan, fra selvstendigheten i 2011 og til ny borgerkrig i 2013.

Støtten til det viktige sivilsamfunnsarbeidet har siden den gangen stått sentralt i arbeidet vårt, både under borgerkrig og konflikt og i mer fredelige perioder. Vårt overordnede mål er å bidra til et stabilt og fredelig land der folk har innflytelse over utviklingen. Vi jobber for å styrke det organiserte sivilsamfunnet, med arbeid for landrettigheter,

bærekraftige lokalsamfunn, frie medier og innsats for kvinner og ungdom.

Årevis med konflikt, vold, flukt og ødelagte levebrød har ført til at to tredeler av landet opplever matusikkerhet,

ifølge FN. Selv om konfliktsituasjonen ikke lenger er raskt eskalerende, og en gjenopptatt fredsprosess gir fornyet håp, forblir landet i en alvorlig humanitær krise.

Den siste borgerkrigen har ført til at 2,2 millioner mennesker har flyktet til naboland for å slippe unna krigens redsler. 1,5 millioner er internt fordrevne. Krigen har også ødelagt landbruket, noe som har ført til en enorm prisstigning på matvarer. Landet er i tillegg ofte rammet av henholdsvis tørke eller mye nedbør, som fører til flom.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp
Trykk: LO Media
Tekst: Norsk Folkehjelp og Petter Pettersen, LO Media/Fri Fagbevegelse
Layout og tilrettelegging: Kirsti Knudsen og Anne Vines
Foto: Norsk Folkehjelp

FOLK FÅR ØKT KUNNSKAP OM OLJELOVGIVNINGEN

Oljeindustrien i Sør-Sudan er preget av korrupsjon, forurensing og mangel på informasjon om hvordan oljeinntektene brukes. Folk har ingen tillit til oljeselskaper og myndigheter, og har lite kunnskap om relevante lover og regler.

Norsk Folkehjelps samarbeidspartner Hope Restoration South Sudan (HRSS) arbeider for at lokalbefolkningen skal bli bedre kjent med oljelovgivningingen – olje-loven av 2012 (PA) og loven om forvalt-

ning av oljeinntektene fra 2013 (PRMA) – slik at de kan påvirke myndighetene til å drive en forsvarlig forvaltning av oljeinntektene.

Oljeproduksjonen i Unity ble avbrutt av borgerkrigen i desember 2013, og har gradvis blitt revitalisert. Thar Jath-oljefeltene tok opp igjen produksjonen i 2018. Lokalsamfunnene blir utsatt for massiv forurensing fra oljeproduksjonen som skyldes feil deponering av oljeavfall. Området har opplevd storflom de siste par årene på grunn av klimaendringer. Flomvannet ødelegger hus og avlinger, men frakter også med avfallsstoffer fra oljeproduksjonen over store områder.

Befolkningen har lite informasjon om sine og delstatenes rettmessige andeler av oljeinntektene på henholdsvis to og tre prosent. Regjeringen bruker heller ikke oljeinntektene til å finansiere offentlige tjenester.

PÅVIRKNING NYTTER

HRSS har gjennomført dialogmøter med lokalbefolkningen, laget radiotalkshows og publisert artikler i mediene for å informere om relevante lover og regler. De har hatt møter med oljeselskaper og lokale myndigheter for å påvirke dem til å finansiere sosiale tjenester i lokalsamfunnene ved hjelp av oljeinntektene.

HRSS har også arrangert konferanser med deltakere fra oljekompaniene, lokalsamfunnene og myndighetene for å diskutere behovet for å finansiere sosiale tjenester gjennom inntektene fra oljeutvinningen, og de utfordringene oljeindustrien representerer for lokalsamfunnene. Totalt deltok 2468 personer (968 kvinner) i disse samlingene.

Takket være opplysningsarbeidet ble talspersonene for lokalsamfunnene

Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon HRSS arbeider for at myndighetene i Sør-Sudan skal drive en forsvarlig forvaltning av oljeinntektene.

bedre rustet til å forhandle med oljeselskapene. Dette har blant annet bidratt til at oljeselskapet Greater Pioneer Operating Company (GPOC) gradvis har levert ulike tjenester til lokalsamfunnene i Guit, Rubkona, Pariang, Mayom og Abiemnom. Tjenestene omfatter vannposter, medisiner, boring etter vann, vei-rehabilitering og forsyninger av hjelpemidler til forebygging av korona. GPOC planlegger også å bygge helsesentre ved sine driftsområder.

Av sikkerhetsmessige grunner er det ikke alle som tør å si sin mening om hvordan regjeringen bruker inntektene fra oljesektoren. HRSS vil fortsette sitt opplysningsarbeid for å få lokalbefolkningen til å stole på at slike krav er innenfor loven og derfor ikke fører til trakassering eller ulovlige arrestasjoner.

SØR-SUDAN

Styreform: **Republikk**

Hovedstad: **Juba**

Offisielle språk: **Engelsk (offisielt), arabisk (sudanske varianter), regionale språk som dinka og nuer**

Flateinnhold: **644 329 km²**

(Norge: **385 000 km²**)

Folketall: **11 millioner fordelt på**

64 etniske grupper, de to største er dinka og nuer

Religion: **Animisme, kristendom og islam**

BNP pr. innbygger: **1450 USD**

(Norge: **67 800 USD**)

Gjennomsnittsalder: **18,6 år (Norge: 39,5 år)**

Alder: **62 % av befolkningen er under 25 år**

(Norge: **30 %**)

Mødre dødelighet ved fødsel: **Høyest**

i verden

Kilde: CIA World Factbook

RETTFERDIG FORDELING AV OLJEINNTektENE

Norsk Folkehjelps samarbeidspartnere i Sør-Sudan støtter innbyggerne i oljeproduiserende områder i deres kamp for en rettferdig fordeling av olje- og vannressursene. For eksempel har lokalbefolkningen laget underskriftskampanjer som krever gjennomføring av oljelovene og en åpen og ansvarlig forvaltning av oljeinntektene.

Arbeidet har bidratt til at beslutnings-takernes retningslinjer og praksis har endret seg til fordel for redusert ulikhet. Oljeloven fra 2012 (PA) og loven om forvaltning av oljeinntektene fra 2013 (PRMA) regulerer oljesektoren og forplikter regjeringen til å gi fem prosent av netto oljeinntekter til oljeproduiserende områder, med tre prosent til lokalsamfunnene og to prosent til delstatene.

I fylkene Melut, Renk og Maban i Upper Nile har lokale myndigheter og samfunnsmedlemmer bekreftet at de har mottatt pengene de har krav på. Imidler-

tid er midlene ennå ikke brukt på en måte som kommer lokalbefolkningen til gode.

DIALOG GIR RESULTATER

Som et resultat av samarbeidspartneres dialoger med oljeselskapene, påvirkningskampanjer og fredelige streiker gjennomført av oljearbeidernes fagforeninger, har fire oljeselskaper og ett serviceselskap fortsatt å gjennomføre HMS-forskrifter. Arbeiderne har fått verneutstyr, helseforsikring og fått utbetalt utestående lønn. Videre har Dar Petroleum Operating Company (DPOC)

ansatt 150 ungdommer og rehabilitert veier og sykehus.

210 personer har deltatt i møter, kurs eller fokusgruppediskusjoner i Melut i delstaten Upper Nile, og i Rubkona og Koch i Unity. Rundt 15 000 personer fikk informasjon om oljesektoren gjennom aviser, lokalradioer, sosiale medier og fjernsyn.

OLJE FOR UTVIKLING

Olje for utvikling (Ofu) er et program støttet av Norad for å bistå samarbeidsland med å forvalte olje- og gassressurser på en måte som fremmer bærekraftig økonomisk vekst og velferd. Støtte til sivilsamfunnet er en viktig del av dette. I Sør-Sudan har Norge også hatt et stat-til-stat-samarbeid, men dette ble avsluttet fra norsk side på grunn av manglende politisk vilje til endring. Men støtten til sivilsamfunnet holdt fram, inntil nå. Som en del av det grønne skiftet legger Norad ned Ofu-satsingen, og etablerer et nytt program kalt *Ren Energi for Utvikling*. For Norsk Folkehjelps del betyr dette at støtten opphører fra 2023.

I tillegg til Ofu-programmet har Norsk Folkehjelp en samarbeidsavtale med Norad om støtte til sivilsamfunnet i Sør-Sudan. Her jobber vi blant annet med land- og naturressurser, men også med kvinner og likestilling, frie medier og ungdom. Noen av Ofu-partnerne kan derfor flyttes over til samarbeidsavtalen slik at arbeidet kan fortsette. Men så langt har ikke Norad tilbudt oss å utvide rammen, slik at støtten til Ofu-partnere i sivilsamfunnsprogrammet vil bli noe redusert fra 2023.

Arbeidet til Norsk Folkehjelps samarbeidspartnere og oljearbeidernes fagforeninger har gitt resultater. Flere selskaper tar nå HMS-forskriftene på alvor, og arbeiderne har blant annet fått verneutstyr og helseforsikring.

GI DITT BIDRAG

Alle klubber og foreninger oppfordres til å støtte Norsk Folkehjelps arbeid i Sør-Sudan enten gjennom årsmøtesøknaden eller ved å opprette en egen innsamling på Facebook. Bruk kontonummer 9001 08 76000. Vippsnummer 10145 kan også brukes, og merk støtten med Sør-Sudan og navn på klubb eller forening.

FÅ INFORMASJON

For spørsmål og informasjon, kontakt: IE v/Espen Løken, tlf.: 918 49 707, e-post: espen.loken@industrienergi.no, eller Norsk Folkehjelp v/Åre Stranden, tlf.: 911 33 226, e-post: arest@npaid.org.

FØLG OSS

facebook.com/folkehjelp
twitter.com/norskfolkehjelp
Norsk Folkehjelp PB 8844 Youngstorget
0028 OSLO
Tlf.: 22 03 77 00
www.folkehjelp.no